



Folkeskolen

Hver sjette elev opnår ikke 2 i dansk og matematik i 9. klasse

84 pct. af eleverne i 9. klasse fik mindst karakteren 2 i dansk og matematik ved afgangsprøven. Dermed var der hele 16 pct., der ikke opnåede et 2-tal i både dansk og matematik, eller som undlod at gå op til alle prøver. Det at få et 2-tal i dansk og matematik er en af de vigtigste faktorer for at få en ungdomsuddannelse. Det vil være en ressourcemæssig katastrofe, hvis det ender med, at tusindvis af unge, der i dag forlader folkeskolen, skal gå gennem livet som ufaglærte.

af chefanalytiker **Mie Dalskov Pihl**
og stud.polit **Rasmus Salmon**

23. maj 2018

Analysens hovedkonklusioner

- 83,5 pct. af eleverne fra 9. klasse gik op til prøverne og fik mindst karakteren 2 i fagene dansk og matematik. Der var 5,3 pct., der gik op, men fik under 2, og 11,2 pct. som ikke gik op til alle prøverne.
- 43,6 pct. af indvandrere fra ikke-vestlige lande fik mindst karakteren 2. Knap 45 pct. gik ikke til alle prøverne, og ca. 11 pct. fik under 2.
- Af drengene var der næsten 12 pct. af de danske drenge, der ikke gik op til alle prøverne. Blandt indvandrerdrengene af vestlig herkomst var det 23,5 pct. og 48,3 pct. af indvandrerdrengene fra ikke-vestlige lande.
- Af pigerne var der 8,8 pct. af de danske piger, der ikke gik op til alle prøverne. Af indvandrerpigerne af vestlig herkomst var det 21,2 pct. og 40,5 pct. af indvandrerpigerne fra ikke-vestlige lande.
- Generelt ligner tallene for efterkommerne mere andelene for de unge med dansk herkomst.

Kontakt

Chefanalytiker

Mie Dalskov Pihl

Tlf. 33 55 77 20

Mobil 26 20 40 36

md@ae.dk

Kommunikationskonsulent

Sarah Steinitz

Tlf. 33 55 77 16

Mobil 28 68 34 60

ss@ae.dk

Hver 6. elev opnår ikke 2 i dansk og matematik

Analysen dækker elever, der i gang med 9. klasse i 2016, og som havde bopæl i Danmark 1. januar 2017. For alle elever har vi undersøgt deres resultater ved afgangsprøverne i 9. klasse for skoleåret 2016/2017 i fagene dansk og matematik. Vi har set på de bundne prøver i dansk og matematik, og vi har undersøgt, om man har opnået mindst 2 i såvel dansk som matematik.

I de bundne prøver i dansk og matematik er der forskellige discipliner. Hvis eleverne ikke har afgangsprøver i alle disciplinerne i begge fag, så er de i kategorien "Ikke gået til alle prøver". At mangle prøver dækker således både over manglende prøver i enten dansk, matematik eller begge¹.

Tabel 1 viser fordelingen af resultaterne fra prøverne i dansk og matematik samlet. Her fremgår det, at 83,5 pct. gik op til prøverne og fik mindst karakteren 2. Samtidig var der 5,3 pct., der gik op, men fik under 2. Endelig var der 11,2 pct., som ikke gik op til alle prøverne.

Undervisningsministeriet lavede i foråret 2017 en lignende analyse, og det skal bemærkes, at der kan være flere årsager til, at eleverne mangler prøver. Ministeriet skriver i deres analyse, at årsagen for de fleste er ukendt, men der er nogen, der ikke er mødt op eller har været syge. De skønner, at hovedparten af de elever, der ikke har en årsag, kommer fra prøvufri skoler, skoler med elever, der ikke går til prøve (fx specialskoler eller behandlingstilbud), eller skoler som ikke har haft indberettet karakterer. Derfor kan der være nogen elever, der godt ville kunne opnå mindst 2, men som ikke gør det, fordi de mangler indberettede prøver.

Tabel 1. Fordelingen af resultater fra de bundne prøver i dansk og matematik		
	Antal	Pct.
Har fået mindst 2	56.840	83,5
Har fået under 2	3.610	5,3
Ikke gået til alle prøver	7.660	11,2
I alt	68.110	100

Anm.: Der er regnet på afrundede tal. Se boks 1
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

I tabel 2 er resultaterne fordelt på køn. For drengene var der 12,7 pct., der ikke gik op til alle prøver. For pigerne var det lidt under 10 pct.

Tabel 2. Fordelingen af resultater fordelt på køn				
	Drengene		Piger	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Har fået mindst 2	28.650	82,2	28.190	84,8
Har fået under 2	1.770	5,1	1.840	5,5
Ikke gået til alle prøver	4.440	12,7	3.230	9,7
I alt	34.860	100	33.260	100

Anm.: Der er regnet på afrundede tal. Se boks 1
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

¹ Metoden i denne analyse er beskrevet i boks 1. Den læner sig op af metoden i analysen "Flere elever opnår mindst 2 i dansk og matematik" fra UVM, juni 2017.

Mange indvandrere går ikke til prøverne

Tabel 3 viser fordelingen af resultaterne fordelt efter herkomst. Her ses det, at 43,6 pct. af indvandrere fra ikke-vestlige lande fik mindst karakteren 2. 44,8 pct. gik ikke til alle prøverne og 11,2 pct., fik under 2.

For indvandrere fra vestlige lande er der også en større andel, der ikke går op til alle prøver. Her er det knap 25 pct. Det fremgår ligeledes af tabel 3.

Det er værd at bemærke, at indvandrere og efterkommere antalmæssigt i alt udgør henholdsvis 3,6 pct. og 8,4 pct. af årgangen. Herunder at vestlige indvandrere blot udgør 1 procent af årgangen.

	Dansk	Indvandrere, vestlige lande	Indvandrere, ikke-vestlige	Efterkommere, vestlige lande	Efterkommere, ikke-vestlige
Har fået mindst 2	85,0	68,2	43,6	86,5	76,5
Har fået under 2	4,6	9,1	11,7	2,7	11,4
Ikke gået til alle prøver	10,1	24,2	44,8	10,8	12,1
I alt	100	100	100	100	100

Anm.: Der er regnet på afrundede tal. Se boks 1
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Tabel 4 fordeler drengenes resultater efter herkomst. Her ses det, at 11,5 pct. af de danske drenge ikke gik op til alle prøverne. Tilsvarende er det 23,5 pct. af drengene som er vestlige indvandrere og 48,3 pct. af drengene som er ikke-vestlige indvandrere.

For efterkommerne ligner andelen mere de danske andele, men dog lidt højere. Her er det mellem 13-16 pct. for efterkommere af vestlige og ikke-vestlige. Det fremgår af tabel 4.

	Dansk	Indvandrere, vestlige lande	Indvandrere, ikke-vestlige	Efterkommere, vestlige lande	Efterkommere, ikke-vestlige
Har fået mindst 2	84,2	64,7	39,3	78,9	76,1
Har fået under 2	4,4	8,8	11,2	0*	10,3
Ikke gået til alle prøver	11,5	23,5	48,3	15,8	13,6
I alt	100	100	100	100	100

Anm.: Der er regnet på afrundede tal. 0* er under diskretionshensyn. Se boks 1.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Tabel 5 fordeler pigernes resultater efter herkomst. Her ses det, at 8,8 pct. af de danske piger ikke gik op til alle prøverne. Tilsvarende var det 21,2 pct. af pigerne, som er vestlige indvandrere, og 40,5 pct. af pigerne som er ikke-vestlige indvandrere.

For efterkommerne er andelen lidt over og lidt under tallene for pigerne med dansk herkomst. 5,6 pct. af efterkommere fra vestlige lande går ikke op til alle prøverne, hvor det for ikke-vestlige lande er 10,6 pct.

Tabel 5. Pigernes resultater fordelt på køn og herkomst i procent

	Dansk	Indvandrere, vestlige lande	Indvandrere, ikke-vestlige	Efterkommere, vestlige lande	Efterkommere, ikke-vestlige
Har fået mindst 2	86,5	69,7	48,6	94,4	76,9
Har fået under 2	4,8	6,1	12,2	0*	12,5
Ikke gået til alle prøver	8,8	21,2	40,5	5,6	10,6
I alt	100	100	100	100	100

Anm.: Der er regnet på afrundede tal. 0* er under diskretionshensyn. Se boks 1.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

I bilaget er der resultater fordelt på herkomst og køn i antal.

Stort ressourcestab, hvis tusindvis af unge ikke kommer videre end grundskolen

Danmark står i de kommende år overfor et stigende behov for kvalificeret arbejdskraft. Derfor er det bekymrende, at hver 6. elev i 9. klasse ikke får mindst 2 ved afgangsprøverne i dansk og matematik. Det at få et 2-tal i dansk og matematik er en af de vigtigste faktorer for at få en ungdomsuddannelse. Uanset om man skal være elektriker, frisør eller tandlæge, så kræver det, at man kan læse, skrive og regne – kort sagt; at man er lykkedes i folkeskolen til at kunne klare afgangsprøverne.

Det er folkeskolens vigtigste opgave at klæde de unge på til livet, og dermed også til at få en uddannelse. Det er allerede svært at klare sig uden en uddannelse, og det bliver kun sværere i fremtiden. Mange tusinde ufaglærte job er forsvundet under krisen og kommer ikke igen. Derimod efterspørger arbejdsgiverne flere med en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Det at så mange ikke kommer videre fra 9. klasse med det, der svarer til at have bestået dansk og matematik, vidner om, at vi i højere grad skal sikre, at alle unge får alle med. Selvom nogle unge får det løft, de har brug for i 10. klasse eller på andre uddannelser, så vidner tallene i denne analyse om, at mange tusinde unge er i fare for at blive tabt på gulvet. Og det vil være en ressourcemæssig katastrofe, hvis tusindvis af unge skal gå gennem livet som ufaglærte.

Boks 1. Metode

Analysen omfatter igangværende elever på 9. klassetrin (U29) pr. 1. oktober 2016, der havde bopæl i Danmark 1. januar 2017 (KOTRE2016).

Alle eleverne er samkørt med registeret for afgangskarakterer i 2017 (UDFK2017). Vi ser i analysen på deres afgangsprøver i 9. klasse for skoleåret 2016/2017 i fagene dansk og matematik i de bundne prøver, dvs. vi ser bort fra en eventuel karakter i mundtlig matematik. I dansk er der fire prøver (læsning, retstavning, skriftlig fremstilling, og mundtlig) og i matematik er der to (med hjælpemidler og uden hjælpemidler).

Hvis eleverne ikke har været op til alle bundne prøver, så er de i kategorien "Ikke gået til alle prøver".

At mangle en prøve dækker således både over manglende prøver i enten dansk, matematik eller begge. Der kan mangle alle prøver i et fag eller bare én.

Gennemsnittet for fagene i hhv. dansk og matematik er beregnet – hvis alle prøver var til stede – og så er der set på om man har fået mindst 2 i begge fag.

Alle tabeller er afrundet til nærmeste 10'er, og procenter er regnet på baggrund af de afrundede tal.

Bilag

Bilagstabel 1. Resultater for fordelt på herkomst i antal

	Dansk	Indvandrere, vestlige lande	Indvandrere, ikke-vestlige	Efterkommere, vestlige lande	Efterkommere, ikke-vestlige
Har fået mindst 2	51.250	450	710	320	4.100
Har fået under 2	2.750	60	190	10	610
Ikke gået til alle prøver	6.090	160	730	40	650
I alt	60.090	660	1.630	370	5.360

Anm.: Der er regnet på afrundede tal. Se boks 1
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Bilagstabel 2. Resultater fordelt på køn og herkomst for drenge i antal

	Dansk	Indvandrere, vestlige lande	Indvandrere, ikke-vestlige	Efterkommere, vestlige lande	Efterkommere, ikke-vestlige
Har fået mindst 2	25.850	220	350	150	2.070
Har fået under 2	1.350	30	100	Under 10	280
Ikke gået til alle prøver	3.520	80	430	30	370
I alt	30.710	340	890	190	2.720

Anm.: Der er regnet på afrundede tal. Se boks 1
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Bilagstabel 3. Resultater fordelt på køn og herkomst for piger i antal

	Dansk	Indvandrere, vestlige lande	Indvandrere, ikke-vestlige	Efterkommere, vestlige lande	Efterkommere, ikke-vestlige
Har fået mindst 2	25.400	230	360	170	2.030
Har fået under 2	1.400	20	90	Under 10	330
Ikke gået til alle prøver	2.570	70	300	10	280
I alt	29.370	330	740	180	2.640

Anm.: Der er regnet på afrundede tal. Se boks 1
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik